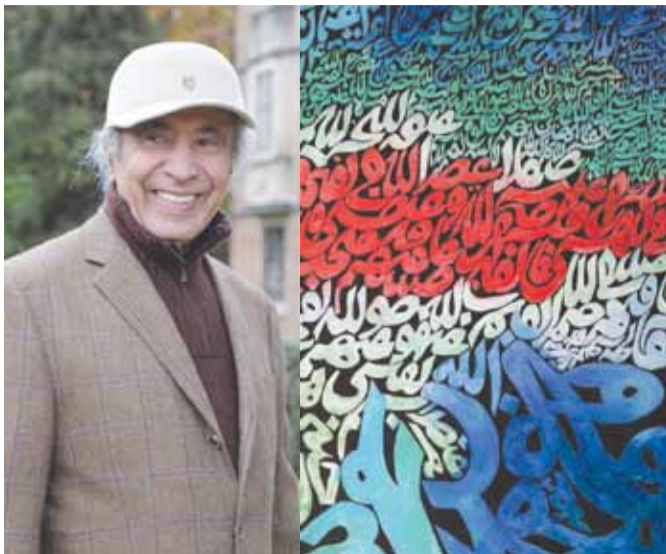

یادداشت

به پهنانه زادروز «حسین زنده‌رودی»، درباره تابلوی «ص+ه+ص»

از ماترا تا ترسیم

مریم ناینی ثابت قدم اسفهان*

خط، مبنای یک رویداد تاریخی

تابلوی «ص+ه+ص» که در ابعاد ۱۴۴ x ۲۱۲ سانتیمتر خلق شده است، در پنجمین دوره حراج تهران به ارزش یک میلیارد تومان به فروش رسید، توسط هنرمند برجسته ایرانی مقیم فرانسه «حسین زنده‌رودی» به تصویر در آمده است. وی متولد بیستم اسفند ۱۳۱۶ و یکی از شاخص‌ترین هنرمندان نوگرایی ایران از دهه سی مسیحی تاکنون و بدعت‌گذار «مکتب سقاخانه» در ایران بوده و خواهان تحولی متهورانه در رویکرد سنتی هنر است، تا آنجا که مرجعیت و معانی پایه را به کنار می‌نهد و پیچ و تاب بی‌غریب‌نوار را در رسانه هنری خود، آشکار می‌سازد. زیرا برای هنرمند، خط، جوهره سیال اندیشه انسانی است که طی هزاران سال با کلام و معرفت آیینی خو گرفته و لذا به مثابه یک رویداد تاریخی حائز اهمیت است. از این رو نمایی پرطمطراق از «لپام» و «بدیهه» را در اثر شبه سیاه‌مشق خود جلوه‌گر کرده که در کنار شاه‌دوره‌های فرمالیستی و زیباشناختی‌اش، به جنبه‌های سحرآمیز و معنوی خط دلالت دارد و به تبع ماهیت مدرنیستی‌اش، واجد مشخصه‌های موهوم است. این اثر چنان در موقعیت هنرمونیک و آگزیستانسیال به ثبت رسیده که به مثابه جهانی از یک تجربه فرهنگی، با ادراک‌پذیری انی قابل فرات و فهم نیست و گویی بیانگری آن در پرتو فرایندی غایتمند در کسب تجربه‌های آگاهانه و تفحصی سلوک‌وارانه میسر است.

اثر به مثابه گشتالتهای عناصر نوشتاری

زنده‌رودی تخیل خلاقه‌اش را در ترسیم آنچه معادل «معماری فضا» اطلاق می‌شود، به‌کار گرفته تا چنین فضای گسترده مثبت و منفی در هم تنیده‌ای، با زبانی از نیازهای احساسی و معنوی او باشد. لذا به کرات از رنگ‌هایی با ماهیت بیانگرا و در خاستگاه هنر معنوی ایران بهره گرفته است؛ چنانکه تابلوی متشکل از انوار رنگی مسحورکننده و لاهوتی است که با پرچم ایران، مبتنی مراحل مختلف سلوک و مرتب‌های وجودی است. در این راستا، زنده‌رودی از مبنای زیباشناسانه خوشنویسی در قالب خط‌نگارهایی بهره می‌گیرد که علی‌رغم نامفهوم بودن، در جست‌وجوی وحدت و نظمی کیهانی اند و در کلیتی واحد و نظام‌مند به مثابه «گشتالتهای عناصر نوشتاری»، معنا و تقدس باطنی یافته و فضای وجودی خود را باز می‌یابند. بدین سیاق، هنرمند به خلق اثری همت‌گمارده که به مثابه امر متافیزیکی، محملی برای معناست و مرحله‌ای از «شوند» و دگرشدگی عناصر پدیدارشناختی کلام را در کنار مفهوم نوین (امر ادراک‌ناپذیر) به فنون (امر ادراک‌پذیر) یا نیستی به هستی عیان می‌کند. به‌عبارتی آنچه برای هنرمند اهمیت دارد، نه صرفاً بازنمایی حقیقت‌مکشوف و متعالی، بلکه پروسه و مراحل این کشف و شهود است. از این رو هنرمند، ایده‌آلیسم معنوی مد نظر خود را در جلوه بیرونی کلیت نقاشانه و زیباشناسانه «خط» آشکار می‌کند؛ آنچه که در کلیت جامع خود، غایت مستتری از مفاهیم قدسی است و به‌عنوان یگانه راه‌گرای بی‌یقینی و عدم قطعیت عصر مدرنیستی تلقی می‌شود.

داداتیسم و بودیسم در پنداشتی پسا مدرن

معهدی برخی از منتقدان، آثار زنده‌رودی را فاقد معنا و هر نوع شاخصه عرفانی می‌پندارند. این طرز تلقی از آنجا ناشی می‌شود که هنرمند، رسانه خط را به‌عنوان تمهیدی در ایجاد ملامت‌های در هم و برهم از واژگان موهوم به‌کار گرفته است. لیکن در محتمل‌ترین خوانش، می‌توان این پراکنده‌گی را به منزله تنزل عقلانیت و بیش‌ایدئولوژیکی جامعه مدرن تا حد «هم»، مورد توجه قرار داد و این پریش را مطرح کرد که آیا فروپاشی معنای اثر در رویکردی داداتیستی و به جهت ایجاد سیالیتی از تغییرات ساختار شکن در هنر اتخاذ شده است؟

پاسخ را در بخشی از کتاب «پچارد شپرد» (Richard Sheppard) تحت عنوان «مدرنیسم، داد، پست مدرنیسم» می‌توان دریافت. چنانکه نویسنده به فضای مدرنیسم جدید و رویکردانی داداتیستی‌ها از شاه‌دوره‌های سنتی و تمایل متعاقب ایشان به تصوف شرقی نظیر بودیسم و به‌ویژه «تانوئیسم» اشاره و بر این نکته تأکید دارد که داداتیستی‌ها به دنبال نظمی بزرگ در طبیعت، جلوه نوینی از زندگی را گرامی داشتند که به هیچ‌وجه نهیلیستی نبود و به‌عنوان یک هم‌زیستی پویا میان تصوف غربی و پنداشت عارفانه شرقی تلقی می‌شد و ضرورت ایجاد ساختار شکنی ایشان در فرهنگ و هنر را توجیه می‌کرد.

خوانش ترستی اثر

شواهد حاکی از آن است که جنبش لترسیم اولیه در بجهت جنگ جهانی دوم، در کنار تأثیرپذیری از داداتیسم، از مکتب آیینی مبتنی بر علوم غریبه در جهان غرب و به‌ویژه از پنداشت بنیانگذار رومانیایی

تبارش، «زیددور ایوزو»، بسیار تأثیر گرفت و با تکیه بر مضمون «پهان بودگی معنا» در طلسم‌ها، به محتوای کلاما مبهم و اسرارآمیز حروف و اعداد استناد کرد. این جنبش، ضمن پذیرش این عناصر نوشتاری که به منزله گرافیک تصویری به شمار می‌رفتند، هنر آوانگاردی را در اروپای قرن بیستم بنیان نهاد که نظام سیستماتیک زبان را با استفاده خودسرانه از نشانه‌های ابداعی در هم می‌شکست. از این جهت، لترسیم اولیه دارای اشتراکات فراوانی با دیگر مکاتبی بود که «از» را به مثابه نمود یک خلاء ادراکی (نویسن) برمی‌شمردند. بعدها جریان سوتواسیونیسم انترناسیونال که از لترسیم منشعب شده؛ نه تنها نقش هنرمند، بلکه کلیه عناصر عرفانی را نیز از هنر زدود. از این جهت، طیف متنوعی از آثار زنده‌رودی در خوانشی از مکتب لترسیم اولیه مورد تأویل قرار گرفته‌اند. لیکن این مطلب حائز اهمیت است که مکتب لترسیم در راستای مقاصد «خود ویرانگری»‌اش، هنر را از ماهیت زیباشناسانه زدود و نمایش هنر را در قالب کولازی از حروف و نشانه‌های گرافیکی توأم ساخت. درحالی که آثار زنده‌رودی همچنان دارای ماهیتی زیباشناسانه‌اند و از این رو دخل و تصرفی مبدعانه را فراتر از مکتب لترسیم نمود می‌بخشد که زمینه‌ساز سبک اکسپرسیونیسم انتزاعی در آثار بعدی او هستند.

ماهیت قدسی اثر در تبعیت از معرفت باستانی

لازم است تلاش و اهتمام زنده‌رودی را در تبعیت از پنداشت فلسفی آیین‌های باستانی که به مضمون «وحدت وجود» توجهی خاص دارند و آن را بخشی از تشریفات مراقبه و طریقت می‌پندارند؛ در آثار اولیه وی به‌ویژه در این اثر مد نظر قرار داد. در مستندات موجود نیز این مطلب حائز اهمیت است که زنده‌رودی بیش از تأثیرپذیری از لترسیم فرانسه، تحت تأثیر لباس باستانی در موزه ایران قرار گرفت که به زعم او منقوش به ذکرها و وردهایی بود که خاستگاه آن را می‌توان به آیین باستانی ایران نسبت داد؛ سروده‌هایی اغلب نامفهوم که در تلقی مردم آن روزگار دارای ماهیتی قدسی و نجابت‌بخش بودند و به هنگام جنگ و بیچارگی روی لباس و بازوبند ایشان نقش می‌یستند.

از این رو دو نگرش فلسفی ذیل، وجود عبارات متکثر و غامض در آثار زنده‌رودی را توصیف می‌کنند: از سویی آنها نمود بصری «مانترا» به شمار می‌آیند.

مانتراها، ذکرهایی هستند که در بسیاری از آیین‌های باستانی رواج داشته و به مفهوم ورد، سحر و کلام جادویی اند و لزوماً از معنای قاطعی بهره نمی‌گیرند؛ لیکن ما را به اندیشه‌های ژرف واداشته و به بیداری تدریجی ذهن و پاکسازی سطر انرژی درونی می‌انجامند.

از سوی دیگر آنها مبتنی «تحقق نیافتگی» و «عدم تعین» حقیقت هستند؛ تجزیه‌های از کدهای زبانی مرموز و رمزگانی شده که متضمن یک «درهم ریختگی» به‌عنوان مرحله نخست طریقت بوده و از آن در عرفان به عنوان «آغاز بزرگ» یاد می‌شود؛ یعنی زمانی که حقیقت ثابتی وجود ندارد و هر آنچه هست، صرفاً کلیتی متشکل از اجزا تمایز نیافته و غیر قابل توصیفی است که به «شور آغازین» اطلاق می‌شود. در نظرگاه عرفان، تنها پس از فهم این «درهم ریختگی» و نیل به سوی «وحدت وجود» است که جوهره حقیقت، پدیدار شده و جهان هستی در عین تعدد و تکثر، به صورت نظامی منسجم، ادراک‌پذیر می‌شود.

*منتقد هنری

«آپ» تکار

آیا اینستاگرام سیستم نمایش الگوریتمی پست‌ها را کنار می‌گذارد؟

است به ضرر برندها و نهادهای تبلیغاتی تمام شود چرا که در سیستم نمایش الگوریتمی، کسب و کارها همیشه بابت بالابودن پست‌های خود اطمینان خاطر دارند اما در سیستم نمایش بر اساس اولویت زمانی ممکن است پست‌ها اصلا دیده نشوند. در هر صورت از شواهد و قراین به نظر می‌رسد که فیسبوک بعد از انتقادات شدیدی که بابت سیستم الگوریتمی دریافت کرده، بالاخره راضی شده که این رویه را کنار گذاشته و در جهت رضایت اکثریت پیش برود.

تا این لحظه، به نظر می‌رسد که اینستاگرام سیستم نمایش پست بر اساس اولویت زمانی را به عنوان رویه کار اصلی خود انتخاب خواهد کرد و اجازه نخواهد داد که کاربران بین این سیستم و نمایش الگوریتمی حق انتخاب داشته باشند. با این وجود به نظر می‌رسد که در صورت پیش گرفتن این رویه جمع زیادی از کاربران اینستاگرام از این تصمیم راضی خواهند بود.

منبع: دیجیاتو

ماشین بازی

بچه والکری استون مارتین با قوای محرکه هیبریدی

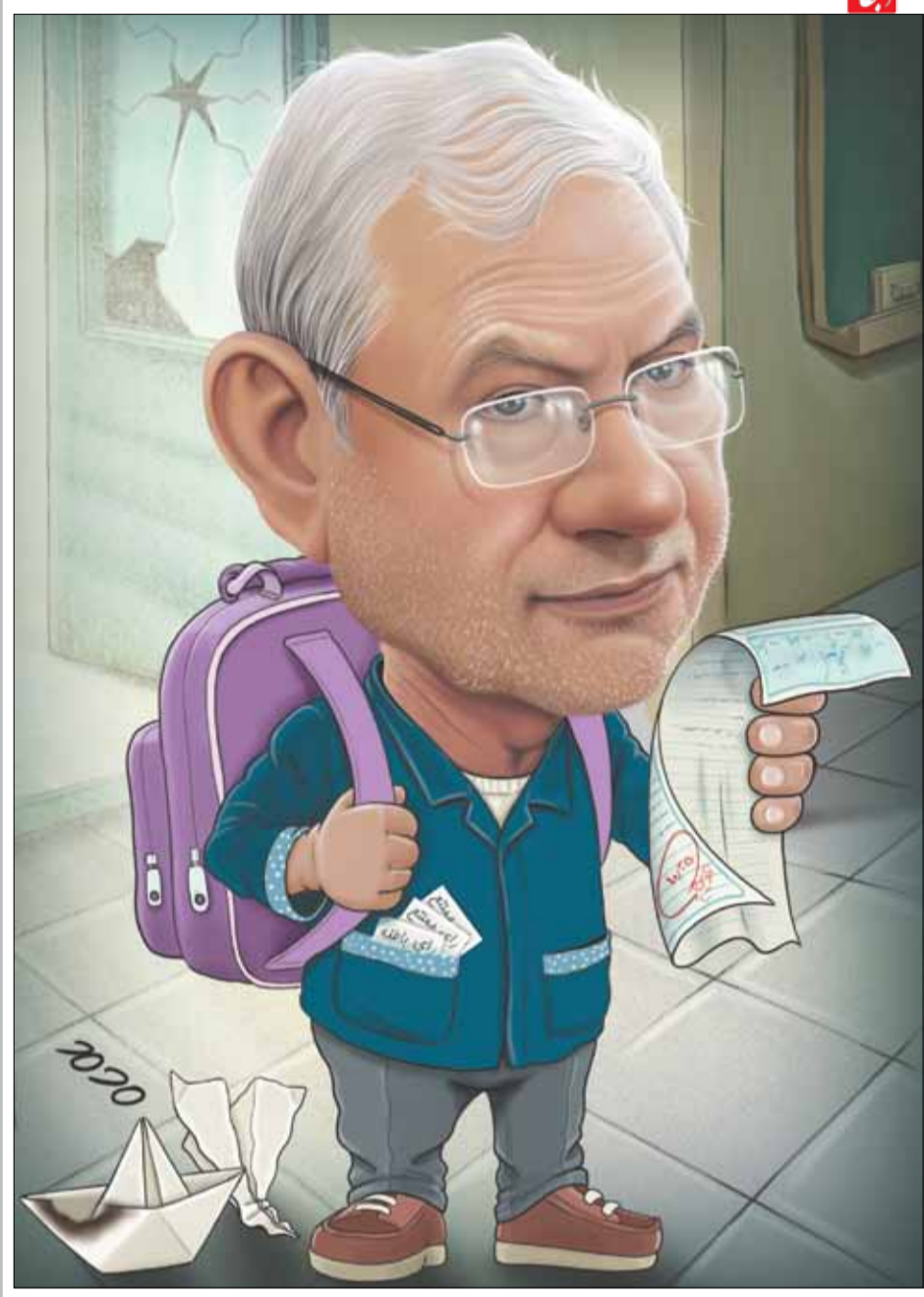
مدیرعامل استون مارتین تنها درباره قوای محرکه این سوپرکار سخن نگفته است بلکه به این نکته هم اشاره کرده که ساختار این خودرو دارای مونوکوک فیبر کربنی ویژه به همراه ساختارهای تصادف آلودنیومیوم در جلو و عقب است. این زیرساخت به محصول جدید استون مارتین اجازه می‌دهد همچون والکری فوق‌العاده سبک‌وزن باشد.

پالمیر همچنین گفته که والکری تنها برای حضور پررنگ استون مارتین در میانه بازار سوپرکارهای پیشرفته وسط خلق شده است. او گفته است: «لیل ساخت والکری آماده‌سازی زمین بازی برای تولید رقیب فراری ۴۸۸ بوده است. استون پیش از این هرگز سوپرکاری پیشرفته وسط نساخته بود و اگر شما قبلاً برای ساخت سریع‌ترین خودروی دنیا مشهور و در فرمول ۱ نیز حضور داشته باشید بنابراین خواهید توانست یک سوپرکار پیشرفته وسط بسازید.»

منبع: پدال (pedal.ir)

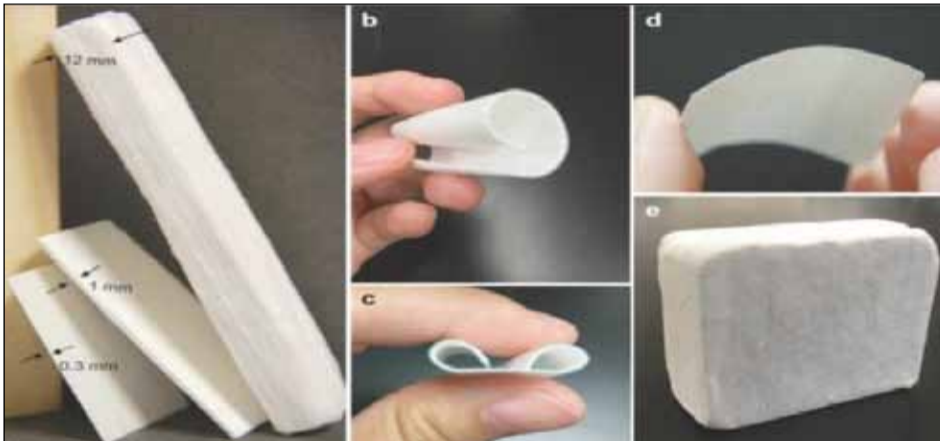
۲۵ جمادی الثانیه ۱۴۳۹ - ۱۴ مارس ۲۰۱۸
اذان صبح ۴:۵۳
طلوع آفتاب ۶:۱۷
اذان ظهر ۱۲:۵۴
غروب آفتاب ۱۸:۱۰
اذان مغرب ۱۸:۲۷

ربيعی با یک رای باطله و دو رای ممتنع وزیر ماند
طرح: محمد طحانی

تازه‌های علمی

تولید عایق ارزان و قدرتمند از چوب

محققان ماده‌ای به نام نانوجوب ساخته‌اند که عایق بهتری نسبت به مواد معمول است و از لحاظ زیستی قابل تجزیه است. این ماده از چوب تهیه می‌شود و ارزان است. به گزارش مهر به نقل از انگجت، مهندسان دانشگاه مرلند که قبلاً چوب شفاف را ساخته بودند اکنون یک نوع ماده جدید خلق کرده‌اند که می‌توان از آن به عنوان یک عایق ارزان تر و قدرتمندتر استفاده کرد که به حفظ محیط زیست کمک می‌کند. آنها این ماده را «نانوجوب» نامیده‌اند. ماده مذکور بهتر از استایروفوم و آئروزول سیلیکا عایق‌بندی انجام می‌دهد و به حفظ انرژی ساختمان‌ها بهتر

مجازخانه

Twitter

غنیس: من توی دانشگاه بیشتر به جای اینکه پله‌های ترقی رو طی کنم پله‌های طبقات رو طی کردم.

آنتیگونه: رشته‌ات چیه؟ ادبیات. به فال حافظ واسم میگیری؟

کایوت: از صبح که بیدار میشی میری بیرون تا ۱۰ شب تقریباً ۳ روز طول میکشه. ۱۰۰ مبری خونه شام میخوری ۳ دقیقه بعد ساعت ۱:۲۰ دقیقه شبه

Mani: هیچ‌وقت عکس‌های تلگرام و اینستاگرام آدم‌ها رو معیار خوشبختی و خوشحالی شون ندونید، آدم‌ها خیلی هاشون خیلی ویران‌تر از اون چیزی هستن که توی قاب موبایل تون می‌بینید!

آق جوکر: باین از این به بعد پشت تلفن بجای استفاده از «شناختی؟» همون اول خودمون رو معرفی کنیم.

مهدی مهدوی کیا: روز خوبی بود در کنار بچه‌های سر پل ذهاب

حسن معجونی: حاشیه‌سپیدرود

Instagram